

Project WAVE

Startbijeenkomst Buitenring

Er valt wat lichte motregen als we bij Vanboeijen in Assen arriveren. We zijn ruim een half uur van tevoren aanwezig en al op de parkeerplaats komen we de eerste deelnemers van de bijeenkomst tegen: ze zijn helemaal vanuit Brabant naar Drenthe gereden om erbij te zijn. Samen lopen we naar de sporthal. We zijn benieuwd: wat zal er vandaag gebeuren?

Voordat het project de definitieve naam WAVE kreeg, lag er ook een andere optie: het gelijklinkende WEEF, van het Nederlandse woord weven. Die betekenis is nog terug te zien in het logo van het project, en de vraag voor deze dag is dan ook: gaat dat gebeuren?

Gaan wij vandaag op basis van de tot op heden opgedane ervaringen met de outsider-onderzoekers samen een andere kleur draad weven dan we gewend zijn, worden er nieuwe lijntjes gelegd, gaat er uitwisseling plaatsvinden die het begin is voor iets anders, gaan we vandaag samen leren en vernieuwend kennis-maken? Zullen de deelnemers, outsider-onderzoekers en insiders die tot nu toe vooral op de eigen locatie met het project te maken hebben, open met elkaar in gesprek gaan en waartoe zal dat leiden??

Terwijl we binnen met behulp van onze gastheren de zaal voor de bijeenkomst gereed maken, druppelen steeds meer deelnemers binnen. In totaal zijn wij met 30 mensen, van alle 6 zorgaanbieders is minimaal 1 iemand aanwezig. Het officiële gedeelte begint met een kwartier vertraging omdat al tijdens de lunch enthousiast kennis gemaakt en verhalen uitgewisseld worden.

Allereerst wordt de introductiefilm vertoont die over WAVE gemaakt is en die ook op de website www.projectwave.nl te zien is. Daarna delen 4 outsider-onderzoekers en 2 insiders hun ervaringen met het project.

PROGRAMMA 9 januari 2020

Opening & introductie door Klaartje Klaver en Gustaaf Bos

Presentatie film WAVE

Outsider-onderzoekers en 'insiders' geven om beurten een korte illustratie van de casusoverstijgende thema's

Uitwisseling in kleine groepjes:

.Wat is herkenbaar, spannend, en wat roept vragen op?
.Wat zou beter kunnen en wat is daarvoor nodig?

Plenaire terugkoppeling

Uitwisseling over ieders eigen vragen/verwachtingen/
behoefte m.b.t. vervolg WAVE

Twee van de aanwezige outsider-onderzoekers vertellen over hun ervaringen: Nout over de vraag “Wat mag de outsider-onderzoeker wel en niet?” en Mats over zijn zicht op de pieken en dalen in de stemming van ieder mens (lees [hier](#))

Outsider-onderzoeker Annemiek had reeds in de zomer een blog met de titel “Insider-Outsider” voor de website van WAVE geschreven over haar zoektocht om zich niet bedreigend op te stellen richting de teamleden.

Op haar blog heeft Tim, persoonlijk begeleider bij een andere zorginstelling dan waar de hoofdpersoon van Annemiek leeft, in september gereageerd. Hij onderschrijft dat het lastig is om echt ontvankelijk te zijn voor de blik van een buitenstaander, maar het levert voor hem op dat hij kan stilstaan bij de heftigheid van zijn werk. Beiden konden in Assen helaas niet aanwezig zijn en hun teksten werden daarom voorgelezen. (Ga [hier](#) naar de blog van Annemiek en de reactie van Tim).

Ook outsider-onderzoeker Jan kon zelf niet aanwezig zijn en heeft daarom zijn zicht op het onderwerp “dubbele diensten draaien” in een videoboodschap met ons gedeeld die je [hier](#) kunt zien. En voordat alle deelnemers op basis van het gehoorde in groepjes uit elkaar en met een opdracht met elkaar in gesprek gaan, komt nog het verhaal van Jef.

Het verhaal van Jef

Jef is sinds 6 jaren de persoonlijk begeleider van R., in een casus waarbij outsider-onderzoeker Peter betrokken is. Jef schetst de situatie van R., zijn voor- en achteruitgang gedurende de laatste jaren en de rol van R.’s familie die nauwelijks betrokken was.

Heel open vertelt de persoonlijk begeleider wat er gebeurde met de komst van outsider-onderzoeker Peter, over zijn aanvankelijke scepsis over diens kijk op de betekenis van de familie van R. en hoe zijn eigen blik daarop vervolgens veranderde. Hij zag dat Peters voorstel om de familie meer te betrekken vruchten ging afwerpen: na jaren van afwezigheid zijn de broer en zus van R. weer in beeld gekomen en beginnen weer een rol in het leven van R. te spelen.

Het is een ontroerend verhaal en het wordt dan ook eventjes heel stil in de sporthal. Jef vertelt ook hoe de “outsider-blik” van Peter zijn eigen blik op zichzelf en zijn rol en mogelijkheden heeft veranderd: “Peter doet mij nadenken over mezelf. Als ik iets zeg, zegt hij vaak: “Maar is dat wel zo?” Peter leert mij kritisch naar mezelf kijken. Het is soms moeilijk om iets aan te nemen, je voelt je snel aangevallen. Het is dan belangrijk om een ervaren, door de wol geveerd iemand naast je te hebben staan.”

Uitwisseling in kleine groepen

In vijf groepen gaan de deelnemers nu uit elkaar om 2x een half uur met elkaar in gesprek te gaan over de vijf onderwerpen die zojuist zijn aangesneden: wat is herkenbaar, roept vragen op, zou beter kunnen en wat is daarvoor nodig?

Door de sporthal lopend zie je iedereen heel geconcentreerd met elkaar in gesprek, aandachtig en geëngageerd van gedachte uitwisselend. Outsiders en insiders zijn in intensive gesprekken verdiept. Het is niet makkelijk om de gesprekken af te kappen als we door willen gaan naar het plenaire gedeelte van de bijeenkomst.

PLENAIRE TERUGKOPPELING

WAT MAG DE OUTSIDER?

Wat mag de outsider-onderzoeker wel en niet in relatie tot de hoofdpersoon? Hier blijken veel verschillen te bestaan. Waar de ene outsider-onderzoeker als kader heeft meegekregen dat hij nooit iets mag ondernemen met de hoofdpersoon zonder begeleider, gaat de andere zelf een rondje fietsen met zijn hoofdpersoon. Hier wordt een parallel gemaakt met de bandbreedte van Mats over de pieken en dalen in de stemming van de hoofdpersoon: welk dal volgt er op de reuring die de outsider-onderzoeker veroorzaakt?

INBEDDING OUTSIDER

Het belang van een goede inbedding in het team wordt benadrukt. Hoofdonderzoekers Gustaaf en Klaartje willen graag dat er per locatie een klein kernonderzoeksteam wordt geformeerd, waarin naast de outsider-onderzoeker twee of drie teamleden deelnemen. Zodat deze teamleden meer betrokken raken bij de bevindingen van de outsider-onderzoeker. Wat leveren die op, wat kunnen we daarvan leren en hoe kunnen we daar samen mee aan de slag?

DE HEFTIGHEID VAN HET WERK

Outsider-onderzoeker Anne heeft steeds bij de tafel over de heftigheid van je werk gestaan. Haar viel op dat er m.b.t. dit onderwerp in abstracties werd gepraat. Het is zwaar maar dat hoort bij dit werk, het is onderdeel van je professionaliteit om daarmee om te kunnen gaan, we hebben er zelf voor gekozen.

Anne wil weten 'hoe is dat dan voor jou?' waarop een begeleider vertelt dat ze het zichzelf soms erg kwalijk neemt dat ze bepaald gedrag van haar cliënt niet heeft zien aankomen. We constateren: over deze gevoelens moeten we het óók hebben.

TEAMREFLECTIE TEGEN OPBRANDEN

Het belang van teamreflectie wordt genoemd. Als dat er niet is, brand je op. Hiervoor heb je tijd nodig, en een fysieke ruimte om dit te doen. Iemand brengt in dat we ook vaker de geluksmomentjes met elkaar moeten delen, ook met verwanten. Een begeleider vertelt dat hij hiertoe soms stiekem een mooie foto stuurt naar familie.

DUBBELE DIENSTEN

Dubbele diensten blijken bij alle locaties weleens voor te komen. Een teamleider merkt op dat het gewoon niet mag: "uiteindelijk wordt het altijd roofofbouw". Maar de zorgvragen van de begeleiders maken dat ze het toch doen. "We kunnen onze cliënt toch niet alleen laten?" Tegelijkertijd realiseert men zich dat we daarmee ook de grens opschuiven en het probleem in stand houden. Hier wordt de noodzaak van de aanwezigheid van bestuurders bij deze bijeenkomsten nog eens benadrukt.

Naar aanleiding van het verhaal van Jef over hoe de outsider-onderzoeker heeft aangezet tot het betrekken van de familie wordt gezegd, dat er te vaak op basis van aannames wordt gedacht, bijvoorbeeld dat de familie niet betrokken wil zijn of dat het netwerk van de hoofdpersoon te klein is. Het loont de moeite om verder te kijken. Maar, wordt er beaamd, "je moet vaak voor je gevoel wel ergens doorheen". Hoe zou dit voor familieleden zijn?

Resumé

Heeft deze dag opgeleverd waarop we hoopten? Wij denken van wel! Er zijn interessante gesprekken ontstaan en de behoefte aan uitwisseling en nieuwe wegen blijkt groot. Uit het plenaire gedeelte bleek ook dat er grote behoefte is om ook bestuurlijke lagen bij deze bijeenkomsten te betrekken, zowel in de zorgorganisaties als op het niveau van de rijksoverheid.

De datum voor de volgende bijeenkomst van de Buitenring is bij het schrijven van dit verslag inmiddels bekend: 4 juni 2020. We hopen dat de opkomst dan nog groter en diverser zal zijn. Houd in de tussentijd onze website in de gaten voor de nieuwste ontwikkelingen: www.projectwave.nl.

